

SVENSK DJUR- SJUKVÅRD

Branschrapport **2020**

Fler djur,
men färre
veterinärer

- hur ska vi klara
djurskyddet?

En pandemi och ett hårt klimat

SVENSK DJURSJUKVÅRD företräder 163 företag med 235 kliniker, som sammanlagt har nära 4 000 anställda. Vårt mål är trygga djur och hög kvalitet inom djursjukvården. Vi arbetar målmedvetet för att våra medlemsföretag ska få bästa möjliga förutsättningar att driva företag samt att djur och djurägare ska få bästa möjliga kvalitet och service. Vi verkar också för branschens långsiktiga utveckling och företräder medlemmarna i kontakten med myndigheter och beslutsfattare.

SVENSK DJURSJUKVÅRD presenterar härmed sin branschrapport för 2020. Här redogörs för uppdaterad statistik samt nyckeltal för medlemsföretagen och för branschen som helhet. Vi redovisar en ny enkät som skickats ut till medlemsföretagen och presenterar även prisutvecklingen i rapporten. Vår förhoppning är att rapporten ska vara till nytta för både myndigheter och medlemsföretag.

2020 ÄR ETT ÅR VI SENT kommer glömma av många skäl, både privat och yrkesmässigt. Den pandemi som försatte landet i ett oprövat läge medförde en hög sjukfrånvaro på kliniker och

djursjukhus samt medförde ett helt nytt sätt att ta emot patienter. Patienterna blev dessutom fler under året, i och med att fler arbetade hemifrån och skaffade husdjur. Nyregistreringarna av sällskapsdjur har ökat med mellan 4–19 procent, beroende på djurslag.

DESSVÄRRE MEDFÖRDE det gångna året också ett ännu tuffare klimat i sociala medier. Våra medarbetare och verksamheter har fått utstå en hård press, och i vissa fall även hot, från både enskilda individer och större grupperingar på plattformar som Facebook. Det här är ett växande arbetsmiljöproblem för branschen och något vi kommer behöva jobba med framgent.

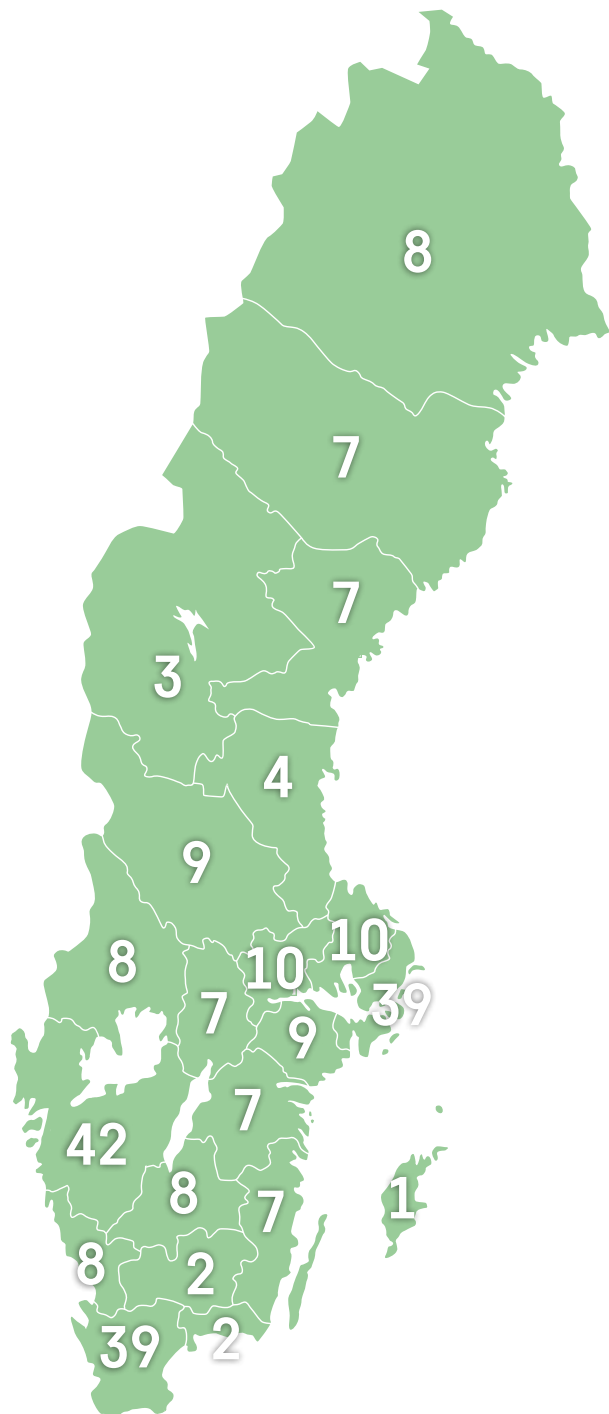
OM JAG SKA GÖRA en framtidsspaning tror jag på ett ökande behov av djursjukvård, som en naturlig följd på det ökade antalet sällskapsdjur som pandemin medfört. Från branschens sida måste vi komma till bukt med de hot och det hat som vår personal ibland utsätts för. Att jobba inom svensk djursjukvård ska inte vara förenat med rädsla och oro, utan med stolthet och glädje.

JOHAN WIKLUND

Ordförande Svensk Djursjukvård

- **Branschverksamheten** inom Gröna arbetsgivare bedrivs i sektionen Svensk Djursjukvård
- **Svensk Djursjukvård** består av 163 företag med 235 kliniker, som sammanlagt har närmare 4 000 anställda
- **Under 2020** omsatte medlemsföretagen drygt 3,7 miljarder kronor¹
- **Under 2020** hade medlemsföretagen 1,3 miljoner patientbesök²
- **Djursjukvården i Sverige** fortsätter att utvecklas och framtidsutsikterna är ljusa. I vår medlemsenkät angav 96 procent att de tyckte att framtidsutsikterna för branschen var positiva till mycket positiva.

Här finns Svensk Djursjukvårds medlemsföretag ↓

Norrbottens län	8
Västerbottens län	7
Jämtlands län	3
Västernorrlands län	7
Dalarnas län	9
Gävleborgs län	4
Värmlands län	8
Örebro län	7
Västmanlands län	10
Uppsala län	10
Västra Götalands län	42
Stockholms län	39
Södermanlands län	9
Östergötlands län	7
Jönköpings län	8
Hallands län	7
Gotlands län	1
Kronobergs län	2
Kalmar län	7
Blekinge län	2
Skåne län	39
TOTALT	235

Gröna arbetsgivare består av fem sektioner där Svensk Djursjukvård är en. Övriga sektioner är: skog, lantbruk, golf och trädgårdsanläggning.

GRÖNA ARBETSGIVARE är den arbetsgivarorganisation som företräder arbetsgivare inom djursjukvård, lantbruk, skogsbruk, trädgårdsodling, trädgårdsanläggning och golf samt därtill angränsande verksamheter.

GRÖNA ARBETSGIVARES förhandlare, arbetsrättsjurister, försäkringsrådgivare och arbetsmiljöexperter hjälper medlemsföretagen i alla frågor som rör arbetsgivarens rättigheter och skyldigheter. Förbundet företräder medlemmarna i kontakten med arbetstagarorganisationer, myndigheter och beslutsfattare. Som medlem i Gröna

arbetsgivare har man alltid någon att vända sig till i personal- och arbetsgivarfrågor. Förhandlingarna är experter på arbetsrätt, känner motparterna och kan branschen.

FÖR MEDLEMMAR INOM sektionen Svensk Djursjukvård arbetar förbundet också med branschfrågor för branschens långsiktiga utveckling och konkurrenskraft. Målet är att medlemsföretagen ska få bästa möjliga förutsättningar att driva sina företag och att djur och djurägare ska få bästa möjliga kvalitet och service i mötet med djursjukvården.

Fler djur och minskade öppettider

DET GÅNGNA ÅRET, 2020, förde med sig nya utmaningar och frågeställningar, och vände upp och ner på vardagen, både yrkesmässigt och privat. Coronapandemin ställde de mest vardagliga momenten på sin spets och tvingade oss att ta fram nya sätt att möta våra patienter på, samtidigt som smittspridning skulle undvikas. Vi har också hanterat en hög sjukfrånvaro på klinikerna, samtidigt som våra patienter blivit fler³.

PERSONALFRÅNVARON ökade hos 68 procent⁴ av medlemsföretagen till följd av coronapandemin, medan 30 procent av företagen angett att den minskade. Siffror som vid en första anblick kan verka kontrasterande, men som gissningsvis förklaras av det faktum att man stannade hemma vid minsta symtom på sjukdom, och att de som var friska därmed kunde fortsätta vara friska. Rimligen har även ett ökat uttag av VAB-dagar också spelat in, precis som i övriga samhället. Snittåldern (sid 20) på personalen inom djursjukvården är lägre än på den svenska arbetsmarknaden som helhet, och branschen är kraftigt kvinnodominerad (sid 21). Detta kan också ha spelat in vad gäller personalfrånvaro i och med att det är konstaterat att kvinnor tar ut en större del av VAB-dagarna än män⁵.

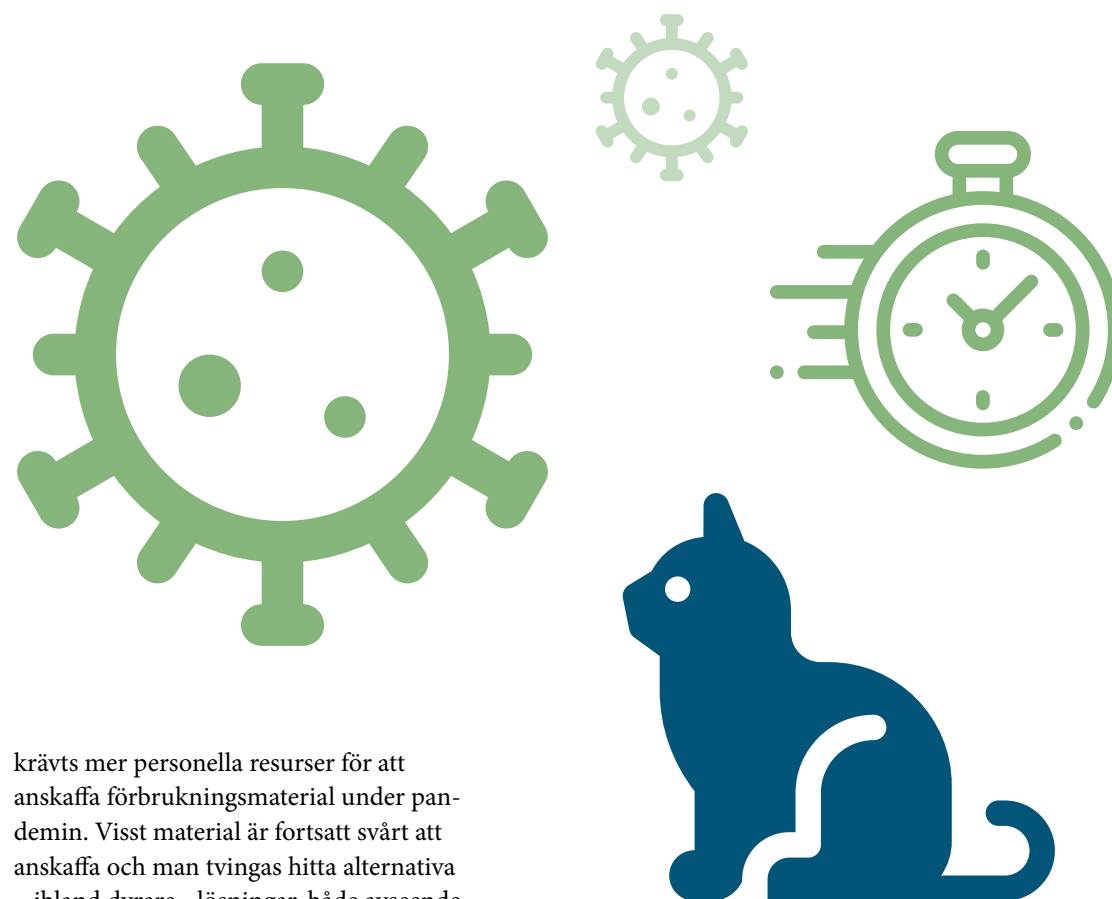
TOLV PROCENT⁶ AV KLINIKERNA anger att de minskat sina öppettider som en följd av pandemin. Särskilt har man tvingats stänga under nattetid, vilket fått som följd att djurägare fått åka långa sträckor med sina sjuka djur. Kanske var det mest anmärkningsvärda fallet att självaste Universitetsdjursjukhuset (UDS), beläget vid SLU:s Ultuna, i november 2020 konstaterade att de tvingades stänga smådjurskliniken för akutintag på natten.

ANLEDNINGEN SOM GAVS var att UDS som en följd av coronapandemin under en längre tid varit drabbade av höga sjukskrivningstal som lett till stor arbetsbelastning för personalen. Stängningen nattetid planeras gälla i drygt fyra månader, till den 31 mars 2021.

MSB, JORDBRUKSVERKET eller Länsstyrelsen – vem är det som bestämmer egentligen, och över vad? Bristen på samordning mellan myndigheter blev väldigt tydlig under pandemins gång och det blev alltmer uppenbart att de myndigheter och verk som styr över villkoren för djursjukvårdsbranschen saknade tydliga riktlinjer. Vi har fått vänta länge på besked om allt ifrån huruvida vi är att anse som en samhällsviktig verksamhet till huruvida vi ska ställa utrustning och medicinering till humanvårdens förfogande.

FÖRETAGEN HAR TVINGATS vara snabba att ställa om allteftersom pandemin tog ny fart. Läkemedel skulle prioriteras till människor, otaliga myndigheter hörde av sig för att få veta hur stort lager kliniken X hade av varan Y, men hela tiden var det otydligt vem som egentligen hade rätt att fråga efter vad. Från Svensk Djursjukvårds håll har vi hela tiden försökt hänga med och informera om förändringar i snabb takt, varit myndigheter behjälpliga med att inrätta beredskapsråd i sektionen, och att kanalisera frågor som berör branschen den vägen.

FÖRBRUKNINGSMATERIAL ÖKADE kraftigt i pris under pandemin till följd av minskad import och lägre produktion, detta samtidigt som åtgången ökade för att klinikerna skulle kunna upprätthålla nödvändiga smittskyddsbarriärer. Det har också

krävts mer personella resurser för att anskaffa förbrukningsmaterial under pandemin. Visst material är fortsatt svårt att anskaffa och man tvingas hitta alternativa – ibland dyrare – lösningar, både avseende material och medicin. En del djursjukhus har även lånat ut sin utrustning till humanvården, t ex avancerad utrustning såsom ventilatorer.

PANDEMIN PÅVERKADE hela årets verksamhet för branschorganisationen Svensk Djursjukvård, och medlemsmötet fick hållas digitalt. 43 medlemsföretag deltog i vad som blev ett lyckat möte. Fler digitala möten av denna karaktär efterfrågades.

SLU OCH ARBETSFÖRMEDLINGEN erbjöd under året ånyo en snabbspårutbildning för veterinärer från tredjeländ att under sex månaders utbildning och sex månaders praktik utbilda sig till legitimerad djursjukskötare. Tyvärr gjorde pandemin att det varit mycket svårt att hitta praktikplatser på redan hårt ansträngda och underbemannade kliniker.

EMMA TERANDER
Branschansvarig
Svensk Djursjukvård

Kan yrkesprov bidra till att styrka elevernas anställningsbarhet?

Sedan 2019 är Svensk Djursjukvård engagerade i Skolverkets försöksverksamhet med yrkesprov. Skolverket har fått uppdraget av regeringen och syftet med försöksverksamheten är att praktiskt pröva om yrkesprov kan öka anställningsbarheten för de elever som går ut från en yrkesutbildning.

BRANSCHER OCH YRKESLÄRARE utformar tillsammans ett prov på gymnasial nivå. I dag gör eleverna på de nationella yrkesprogrammen ett gymnasiearbete i slutet av sin utbildning för att testa yrkeskunskaperna, men tanken är att detta ska kunna ersättas med ett yrkesprov. Yrkesprovet kommer att vara likvärdigt för både ungdomar och vuxna eftersom de har läst samma yrkeskurser. Försöksverksamheten pågår till och med 2021.

FÖR DJURVÅRDARE ÄR PROVET placerat på nivå 2. För Svensk Djursjukvård har det varit mycket värdefullt att arbeta fram ett modernt, relevant och likvärdigt yrkesprov och som kan bidra till att öka tydligheten om vad som är anställningsbarhet i branschen. Då djurvårdare endast är undantagna från behandlingsförbudet till och med 2023 är det extra viktigt att tydliggöra rollen. Djurvårdare på, framförallt nivå 2 och 3, är nödvändiga för att säkra branschens kompetensförsörjning, både på kort sikt och på lång sikt.

”

Vår bransch kan erbjuda många gymnasieutbildade djurvårdare arbete, men idag är kvalitén hos skolorna skiftande. Ett yrkesprov skapar möjlighet för eleven att veta vad som förväntas av dem för att bli godkända, vilket i sig skapar trygghet. Vi som anställer vet också vilken kompetens vi kan förvänta oss. Om yrkesprovet blir verklighet väntar en stor arbetsmarknad för dessa elever då efterfrågan på djursjukvård bara ökar.

MIA RUNNÉRUS
Djursjukhuschef på Evidensia Strömsholm

SVENSK DJURJUKVÅRD ser det som en självklarhet att branschen ska vara involverad i utformandet av ett yrkesprov då branschen själv vet bäst vad som krävs för anställningsbarhet. Inom branscherna kopplat till naturbruksprogrammet jobbar fack och arbetsgivare ofta samstämmigt för anställningsbarhet. Så även inom djursjukvården där Kommunal, varit en stor del av framtagandet av yrkesprovet:

”

Kommunal tror att ett yrkesprov höjer kvaliteten på naturbruksprogrammet. Djursjukvården specialiseras och utvecklas snabbt och det är viktigt att utbildningen anpassas efter hur det ser ut inom dagens moderna djursjukvård. Yrkesprovet fyller här en viktig roll genom att mäta elevernas kunskaper. Att de lärt sig det som efterfrågas av branschen gör att de blir mer anställningsbara.

ANJA WESTBERG
Förbundsombudsman på Kommunal

Remisser

Under 2020 kom två (för grundutbildningen) mycket viktiga statliga utredningar som Svensk Djursjukvård skickade in remissvar på. Här summerar vi remissvaren, som finns att läsa i sin helhet på www.grona.org.

Gemensamt ansvar – en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning SOU 2020:33

- **SVENSK DJURJUKVÅRD** delar utredningens problembild att det saknas en systematik för att utnyttja avsatta resurser på ett effektivt sätt och att det saknas samverkan mellan kommuner för att kunna optimera utnyttjande av avsatta resurser. Såsom utredningen konstaterar behövs en ökad samordning, analys av utbud och efterfrågan på utbildningar samt bättre samarbete mellan kommuner, enskilda huvudmän, näringsliv och skolor.
- **SVENSK DJURJUKVÅRD** välkomnar därför en förändring av gymnasieskolans och vuxenutbildningens planering och dimensionering. Svensk Djursjukvård behöver både på kort och lång sikt kunna anställa kompetenta medarbetare. Ett fungerande utbildningssystem liksom ett relevant utbildningsutbud som matchar näringslivets behov, är helt avgörande för vår kompetensförsörjning och den höga efterfrågan på välutbildad personal som finns inom branschen.

Bygga, bedöma, betygssätta – betyg som bättre motsvarar elevernas kunskaper SOU 2020:43

- **SVENSK DJURJUKVÅRD** anser att en övergång från kurs- till ämnesbetyg är bra. Naturbruksprogrammets inriktning Djur har flest antal yrkeselever som läser utökat program och är också bland de yrkesprogram som har flest antal elever som senare läser på universitet och högskolor.
- **ELEVERS ANSTÄLLNINGSBARHET** är helt avgörande för vår bransch, och då avser vi djurvårdare på nivå 2. Det är viktigt att deras kunskaper mäts, och därför har vi arbetat fram ett yrkesprov (inom ramen för Skolverkets försöksverksamhet med yrkesprov) som vi vill se infört och som då skulle ersätta gymnasiearbetet.
- **GRUNDLÄGGANDE HÖGSKOLEBEHÖRIGHET** är viktigt för att göra yrkesprogrammen attraktiva för fler elever. Det är dock också mycket viktigt att fokus läggs på yrkeskunnandet, varför vi förordar att högskolebehörigheten läggs till genom att yrkesprogrammen utökas till 2 800 gymnasiepoäng.

Behandlingsförbudet

SVENSK DJURJUKVÅRD har under 2020 fortsatt uppvaktat Jordbruksverket i frågan om behandlingsförbudet för djurvårdare och erbjudit den statistik vi har för att påvisa vikten av att dessa undantag antingen blir kvar, eller att något annat kommer i deras ställe. Gällande undantag från behandlingsförbudet för djurvårdare på nivå 2 och 3 upphör att gälla den 31 december 2023. Ett datum som snabbt närmar sig.

BRISTEN PÅ DJURJUKSKÖTARE har blivit större under de år undantagen gällt och branschen är långt ifrån i balans, kompetensförsörjningsmässigt. Jordbruksverket bjöd in Svensk Djursjukvård och övriga branschrepresentanter till en hearing om undantagen i december 2020 och har lovat att ta det arbetet vidare under kommande år.

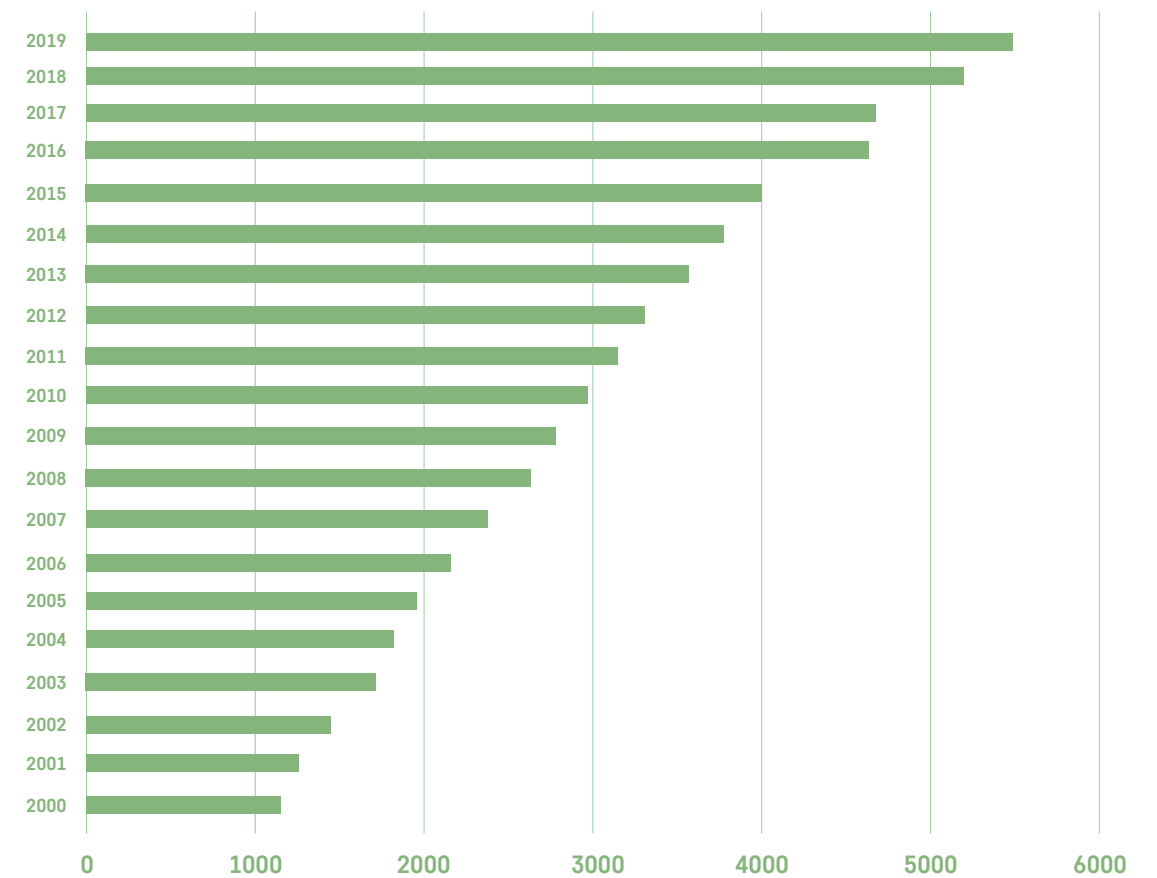

I det här avsnittet av branschrapporten har vi använt de senaste siffrorna som finns att tillgå hos SCB för respektive avsnitt om inte annat anges.

Företag i branschen

Antalet anställda i branschen har mångdubblats sedan år 2000 och branschen fortsätter att öka.

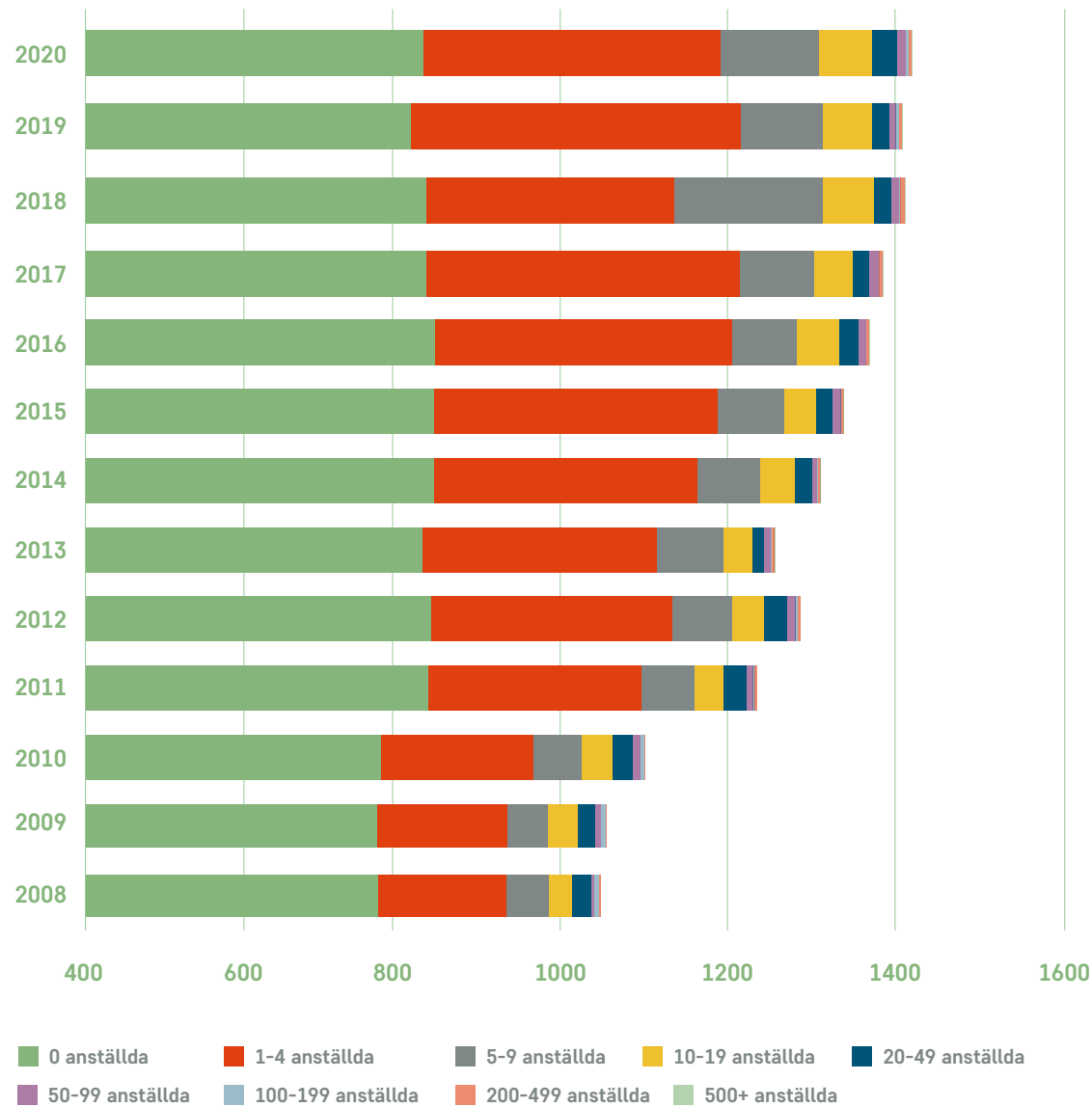
Antalet anställda inom djursjukvårdsbranschen i Sverige

Källa: SCB, 2021 (2019 är preliminära siffror).

KOMMENTAR: Antalet anställda fortsätter att öka. Branschen fortsätter att växa vilket ställer krav på kvalitet och kontinuerlig kompetensförsörjning, på alla nivåer.

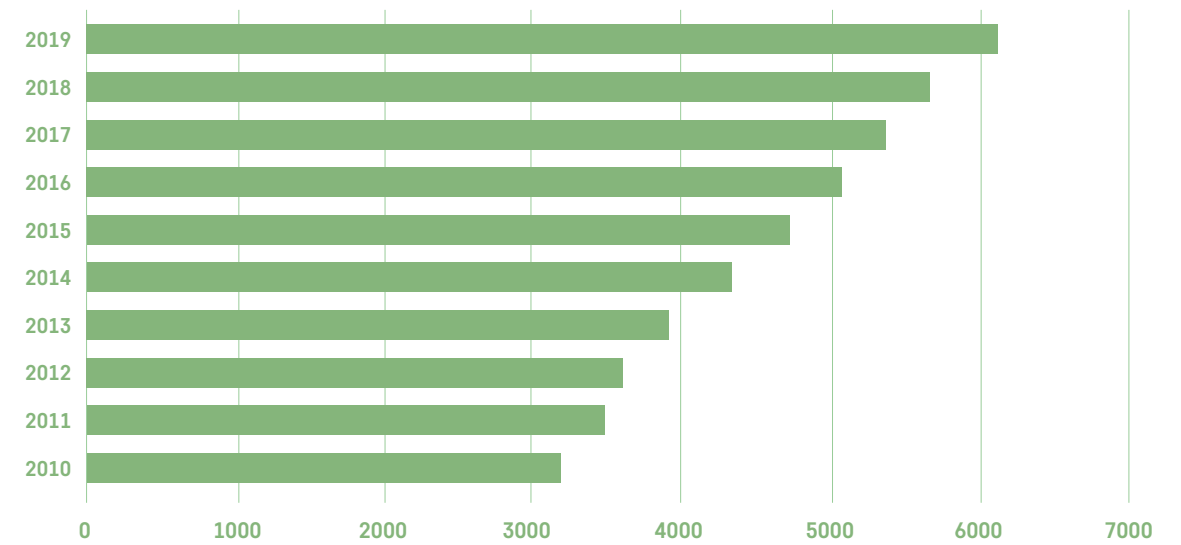
Företagens storleksfördelning

Källa: SCB, 2021 (2020 är preliminära siffror)

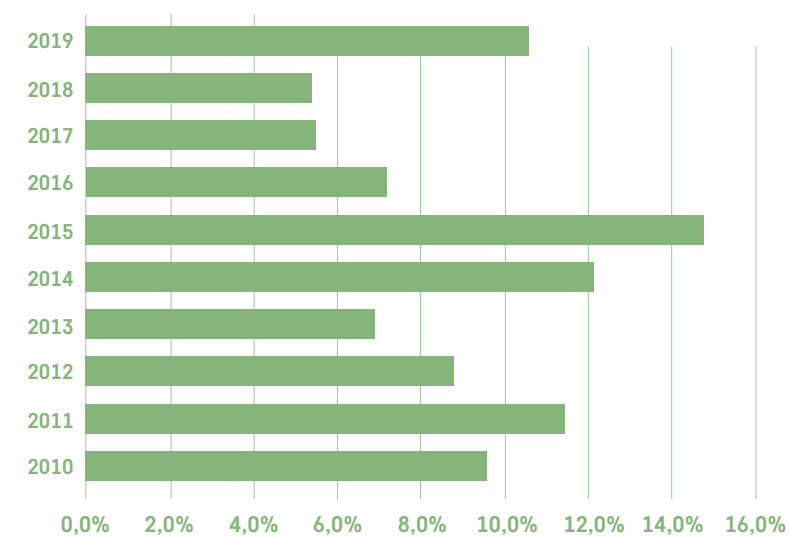
KOMMENTAR: Att andelen företag med noll anställda är störst beror på att många veterinärer som är anställda på en klinik ofta också har en enskild firma som sidoverksamhet. Noteras bör också att andelen mindre fortsätter att vara mycket hög. Andelen med 5-9 anställda har ökat något under 2020, medan andelen med 1-4 anställda har minskat lite.

Nettoomsättning ifrån verksamheten mnkr

Källa: SCB, 2021 (2019 är preliminära siffror)

Vinstmarginalen för branschen⁷

Källa: SCB, 2021

KOMMENTAR: Omsättningen för branschen har mer än sexdubblats sedan år 2000. Vinstmarginalen för det senaste angivna året, 2019, var 10,6 procent. Siffran är något högre än genomsnittet för de senaste 20 åren som legat på 9,17 procent. Det är svårt att göra en analys över varför siffrorna fluktuerar så mycket, men vinstmarginalen baseras bland annat på årets resultat. I årets resultat ingår poster som t ex skatt på årets resultat, bokslutsdispositioner och finansiella plus/minus-poster varpå det är normalt med stora fluktuationer. Viktigt att notera är dock att branschen inte går konstant uppåt i lönsamhet. Inom den svenska djursjukvården investeras det mycket, både i utbildningar för anställda och i form av utrusning.

Hur bedömer företagen djursjukvårdsbranschens framtidsutsikter⁹?

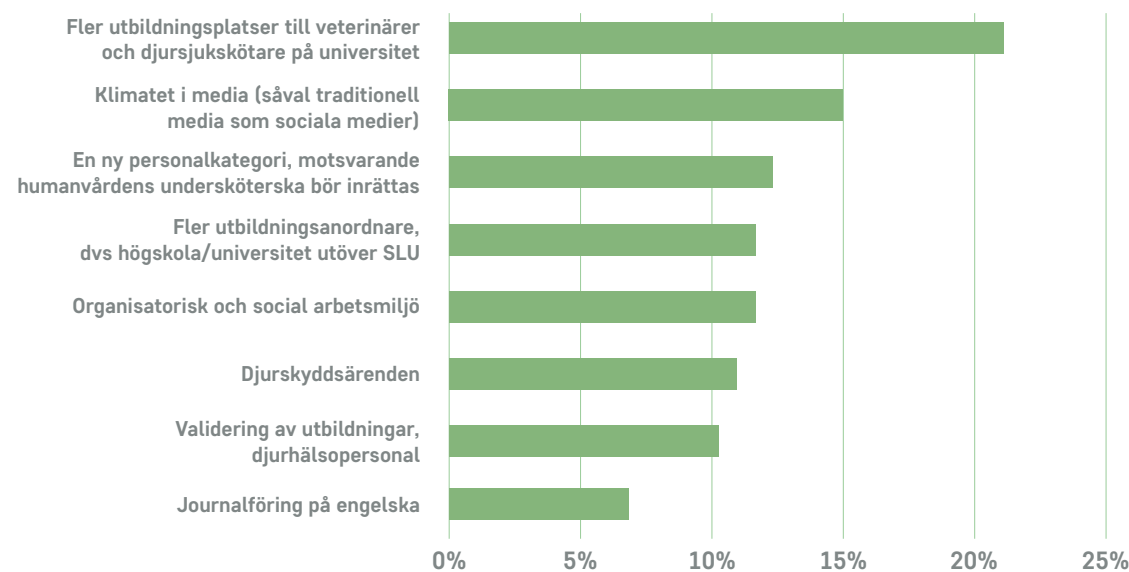
96 %

anger att de bedömer branschens framtidsutsikter som positiva eller mycket positiva

FRAMTIDSUTSIKTERNA inom branschen anges som mycket positiva. Den absolut största delen av de svarande ser framtiden som positiv eller mycket positiv vilket ligger i linje med siffror från tidigare år. Branschens viktigaste frågor de

kommande åren är, precis som tidigare år, att öka antalet utbildningsplatser vid universitet, liksom klimatet i media – såväl traditionella som sociala medier.

Djursjukvårdens viktigaste frågor under de kommande två åren

KOMMENTAR: Djursjukvården kännetecknas fortsatt av stor optimism och framtidspotential, men bristen på utbildningsplatser riskerar både branschens tillväxt och på sikt även djurskyddet. På grund av bristen på personal ser vi att allt fler kliniker frångår dygnetruntöppet. Utbildningsväsendet måste omgående ta sitt ansvar och bereda fler utbildningsplatser och eventuellt fler utbildningsanordnare. Att företagen fortsatt ser framtiden an med optimism är för att efterfrågan på den vård och de tjänster man erbjuder är så hög – det är lätt att vara optimist om man känner sig efterfrågad.

ENKÄTSVAREN VISAR TYDLIGT att man upplever medieklimatet som hårt, att yrkesverksamma inom branschen ofta är utsatt för olika sorters drev, inte minst i sociala medier, där även hot förekommer mot enskilda medarbetare. Från branschens håll upplever man en ensidig granskning, även av traditionell media, där bilden redan är etablerad. Det här är frågor som måste tas på största allvar och något vi som branschorganisation arbetar vidare med.

I LJUSET AV FÖRRA ÅRETS medlemsenkät, samt andra indikationer, kommer Svensk Djursjukvård under våren att genomföra en enkätundersökning bland medlemsföretagen. Samtliga anställda i företagen kommer att få möjlighet att svara på enkäten för att vi ska kunna skapa oss en större överblick över hur den psykiska ohälsan i branschen ser ut.

”

Djursjukvården är en bransch där vi ser att hot, ifrågasättande och påhopp tyvärr blivit allt vanligare. Det är en negativ utveckling som påverkar både välmående och den psykiska hälsan hos såväl företagare som anställda

Camilla Backlund

Arbetsmiljöexpert på Gröna arbetsgivare

Hat och hot – våra medarbetares vardag

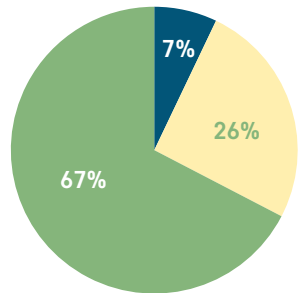
ATT UTSÄTTAS FÖR hat och hot på jobbet är en arbetsmiljöfråga som måste tas på största allvar. Ingen ska behöva erfara varken hat, hot eller våld på sin arbetsplats eller via sitt yrke. Som arbetsgivare har vi ett ansvar att motverka detta och se till att ingen far illa, blir sjuk eller skadad av sitt arbete.

TYVÄRR SER VI EN TREND där förekomsten av hat och hot kopplat till arbetsplatsen eller yrkesrollen ökar inom djursjukvården. Klimatet i sociala medier har hårdnat och många får utstå både personliga påhopp, och att branschen som helhet ifrågasätts.

DET HÄR TAR SVENSK DJURSIKVVÅRD på största allvar, och en projektförfrågan har framförts till Prevent, tillsammans med våra fackliga motparter, med ambitionen att ta fram ett branschspecifikt material för att rusta företagen och medarbetarna för att mildra konsekvenserna på hälsa och arbetsmiljö.

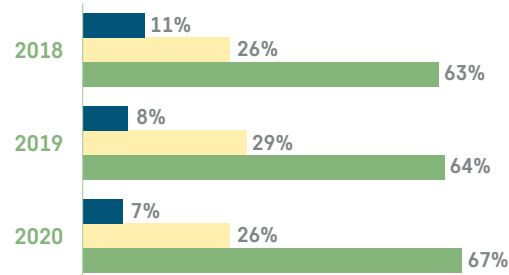

Vilka öppettider har kliniken?

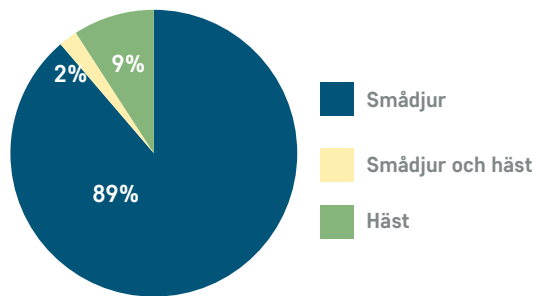

■ Dygnet runt - 24/7/365 ■ Viss jourverksamhet ■ Måndag - Fredag

Utvecklingen över tid

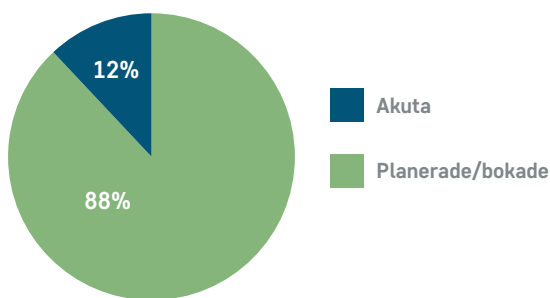
Vilken typ av djur tar mottagningen emot?

■ Smådjur ■ Smådjur och häst ■ Häst

KOMMENTAR: Vi ser en fortsatt minskning av dygnetruntöppna kliniker. Coronapandemin kan också spä på denna utveckling. Då sjukfrånvaron är hög är det ej möjligt att bemanna dygnet runt. Även kompetensbristen spelar in. Rörligheten (bland personalen) i branschen är stor och vi ser en tydlig trend mot att man inte vill jobba på kliniker och djursjukhus som håller öppet dygnet runt. Antalet kliniker som tar emot hästar ser ut att öka något i årets rapport, men det är troligen ett resultat av högre svarsfrekvens bland de medlemsföretag som bedriver djursjukvård för häst än ett reellt faktum.

Planerade eller akuta besök

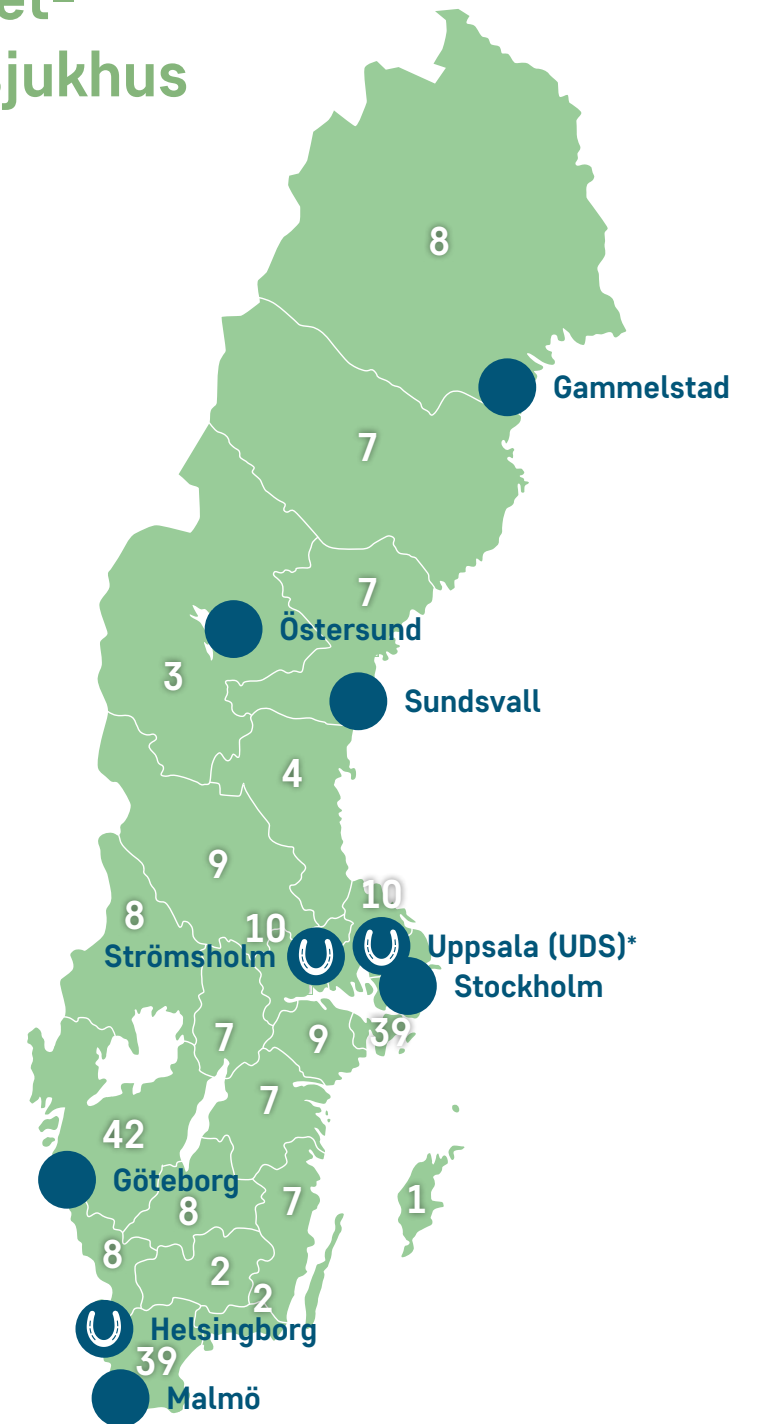

■ Akuta ■ Planerade/bokade

KOMMENTAR: Nästan nio av tio av alla besök är planerade eller bokade i förväg. Den största andelen av klinikerna har öppet kontorstider och flerparten av klinikerna tar endast emot smådjur. Bara sju procent av de svarande klinikerna har öppet dygnet runt, sju dagar i veckan, alla dagar om året, vilket är en minskning med en procent gentemot föregående år.

Orter med dygnet-runtöppna djursjukhus

U Tar även emot häst

* Ej medlemsföretag

Antal patientbesök 2020¹⁰

1 287 703 st

KOMMENTAR: Vi ser en tydlig trend över att både antalet fysiska och digitala besök ökar. Under 2020 skedde en stor nyregistrering av sällskapsdjur, z vilket märktes på klinikerna. Detta spås bli än mer kännbart under 2021.

Genomsnittlig omsättning per patientbesök 2020

2 914 kr

KOMMENTAR: Djurägarnas efterfrågan på högkvalitativ och avancerad djursjukvård ökar fortsatt, och för att möta efterfrågan görs stora investeringar i både lokaler, redskap och utrustning, men också kontinuerlig fortbildning av personalen.

Genomsnittlig prishöjning 2020

3,4 %

KOMMENTAR: Förbrukningsmaterial ökade kraftigt i pris under pandemin till följd av minskad import och lägre produktion, detta samtidigt som åtgången ökade för att klinikerna skulle kunna upprätthålla nödvändiga smittskyddsbarriärer. Det krävs också mer personella resurser för att anskaffa förbrukningsmaterial under pandemin. Trots detta har företagen bara ökat sina priser med 3,4 procent under 2020. Visst material är fortsatt svårt att anskaffa och företagen tvingas hitta alternativa – ibland dyrare – lösningar, både avseende material och medicin.

Priser - en fortsatt het fråga

UNDER ÅRET 2020 som gått har prisfrågan återigen varit uppe för diskussion, inte minst i media, såväl i sociala som traditionella.

DET ÄR TRE AKTÖRER som påverkar djursjukvårdens kostnader och därmed prisutvecklingen, och de är: djurägaren, djursjukvårdsföretagen (kliniker och djursjukhus) och försäkringsbolagen.

TILL SKILLNAD från humanvården är djursjukvården inte skattefinansierad. Den är dessutom momsbelagd med 25 procent.

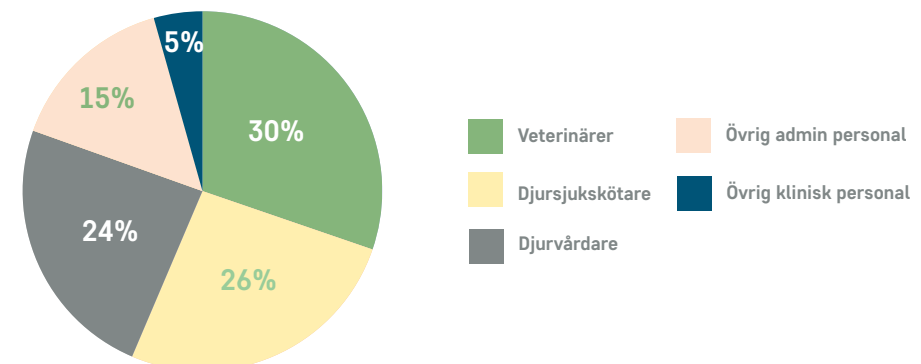
FÖR ATT MÖTA efterfrågan på avancerad djursjukvård gör kliniker och djursjukhus stora investe-

ringar i både lokaler, redskap och utrustning, men också kontinuerlig fortbildning av sin personal. Det kostar. En klinik som har öppet dagtid under vardagar kommer att ha lägre kostnader än ett djursjukhus som är öppet dygnet runt alla dagar om året.

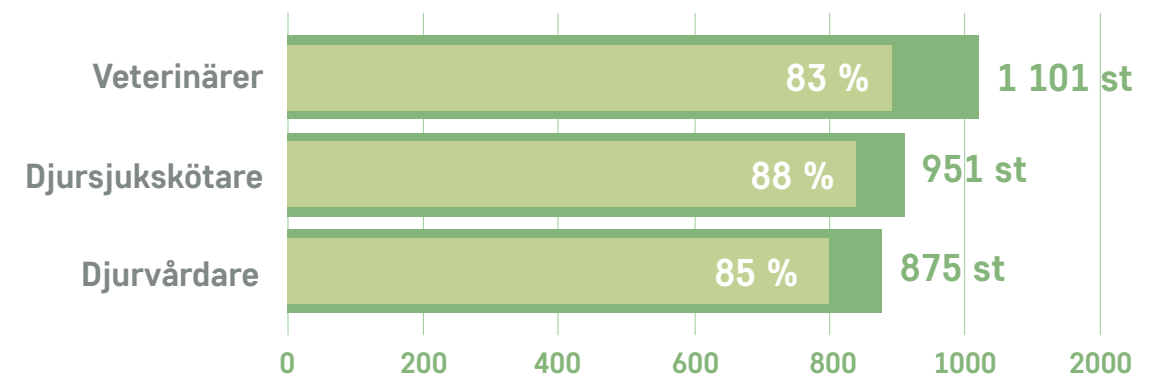
KOMPETENSBRISTEN bidrar på sikt också till kostnadsökningar. Det råder stor brist på djurhälso-personal, varför arbetsgivare tvingas höja löner för att behålla, eller för att kunna rekrytera, personal.

PRISSET PÅ DJURSIJKVÅRD påverkas således av en mängd faktorer som inte enkelt låter sig förklaras.

Yrkesverksamma på klinikerna

Tjänstgöringsgrad hos anställd personal

40,5 år

är den genomsnittliga åldern på medarbetarna i Svensk Djursjukvårds medlemsföretag. Detta kan jämföras med 42,9 som är snittåldern på hela den svenska arbetsmarknaden.

DET ÄR OROVÄCKANDE att antalet utfärdade legitimationer har gått ner i ett redan pressat läge. Andelen veterinärer som utbildat sig i ett annat land än Sverige ökar fortsatt, och det signalerar tydligt att vi inte klarar av att utbilda efter vårt inhemska behov. Här måste SLU ta sitt ansvar (se sidan 21) och utöka utbildningsplatserna kraftigt för att möta arbetsmarknadens efterfrågan.

EN MÖJLIG FÖRKLARING till att färre veterinärlegitimationer utfärdats under 2020 skulle kunna vara att arbetskraftens rörlighet minskade under pandemin. Sammantaget ringer många varningsklockor och det finns en uppenbar risk att veterinärbristen kommer att öka kommande år.

DESSUTOM SER VI ATT antalet antagna till både veterinär- och djursjukskötprogrammen minskat från 2019 till 2020. Bristen spås således bli större när dessa utexamineras.

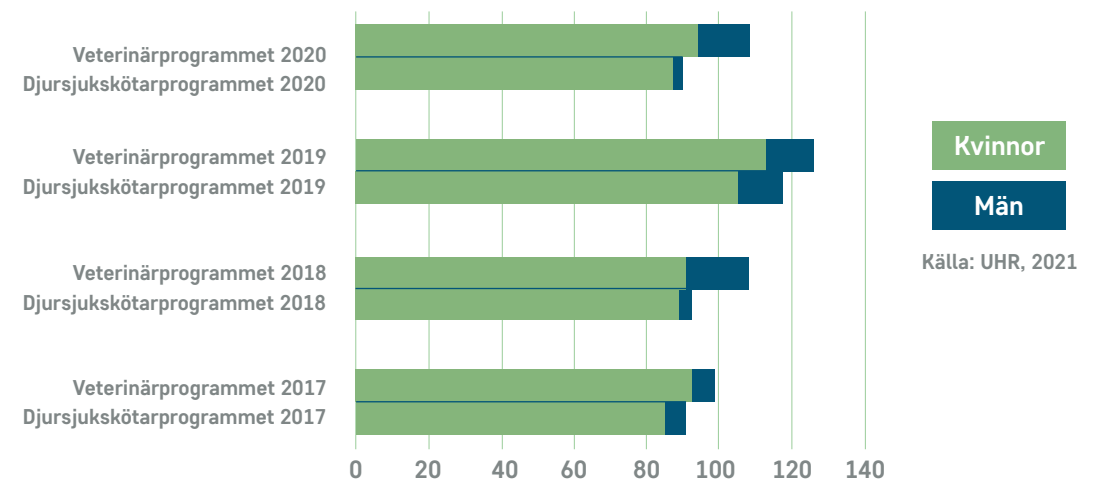
2018	2019	2020	
215	238	201	Totalt antal utfärdade veterinärlegitimationer
123	142	122	Antalet utfärdade veterinärlegitimationer till veterinär med utbildning från annat land än Sverige
57 %	60 %	61 %	Andelen legitimerade som genomfört utbildning i annat land

Källa: Jordbruksverket februari 2021

61%

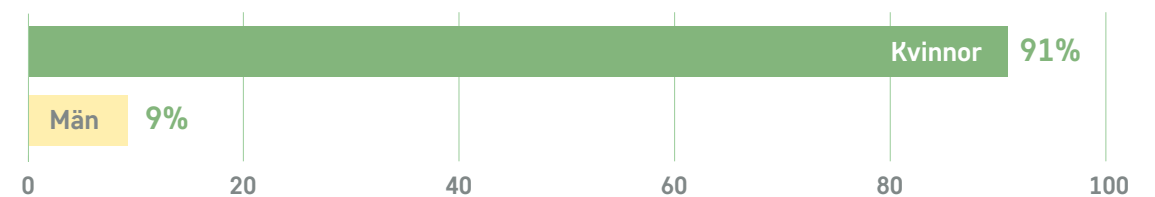
av de som tog ut en veterinärlegitimation 2020 har genomfört sin utbildning i annat land än Sverige!

Fördelning kvinnor/män antagna på SLU:s program 2017–2020

KOMMENTAR: Det bör noteras är att det, trots att branschen fortsätter att expandera och att många inom branschen vittnar om en hög arbetsbelastning, antogs färre 2020 än 2019. Detta gäller både veterinärprogrammet och djursjukskötprogrammet. Bristen spås således bli ännu större när dessa examineras. Idag har veterinärprogrammet 100 utbildningsplatser och djursjukskötprogrammet 80 st.

Andel anställda kvinnor respektive män

SOM DJURVÅRDARE tillhör man "övrig personal" och omfattas därför av det så kallade behandlingsförbudet. Behandlingsförbudet sätter stora begränsningar för vilka arbetsuppgifter som får utföras. För djurvårdare finns undantag på tre olika nivåer. Undantagen från behandlingsförbudet är tidsbegränsade till och med den 31 december 2023¹¹.

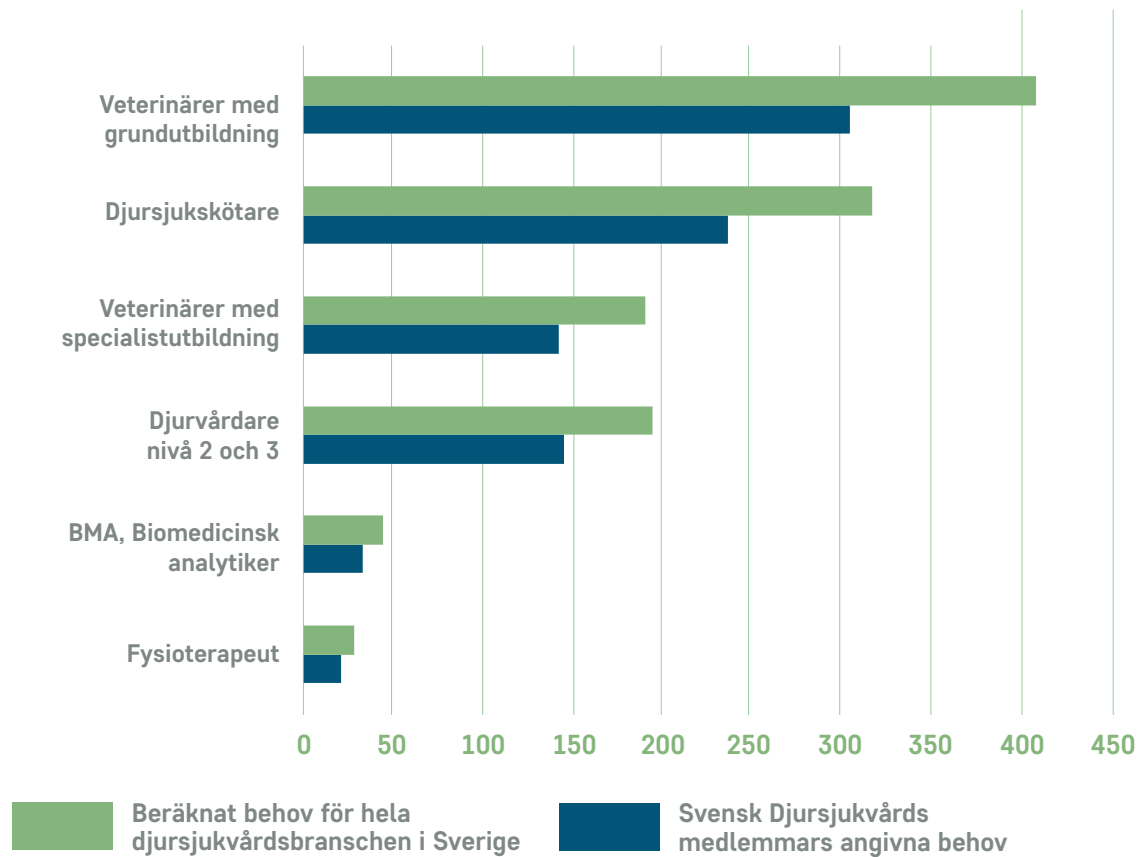
UNDANTAGEN PÅ NIVÅ 3 kommer att upphöra helt, förutom för dem som är studenter på en veterinär- eller djursjukskötutbildning. Det innebär att efter den 31 december 2023 kommer de som idag arbetar på nivå 3 vara tvungna att istället arbeta på nivå 2. På nivå 2 kommer undantaget att få ge intravenösa injektioner

att upphöra. Vilket innebär att även undantaget att sätta permanentkanyl kommer att försvinna eftersom det är kopplat till undantaget för intravenösa injektioner. Därmed kommer undantaget att få koppla i och ur droppur en befintlig permanentkanyl att finnas kvar. Det får man alltså göra även efter den 31 december 2023.

BRISTEN PÅ DJURJUKSKÖTARE har inte blivit mindre under de år undantagen gällt, utan tvärtom, och branschen är långt ifrån i balans, kompetensförsörjningsmässigt. I och med att även bristen på djursjukskötare fortsätter öka, finns det ett ännu större behov av djurvårdare på nivå 2 och 3.

För en bransch med ljusa framtidsutsikter som djursjukvården är det alarmerande att kompetensbristen fortsatt är stor. Läget har förvärrats sedan föregående året och behovet av veterinärer är nu mer än fyra gånger så stort som det antal som antas till SLU årligen. En ökad efterfrågan på avancerad sjukvård och fler smådjur kommer öka behovet ytterligare. Rekryteringsbehovet de kommande 12 månaderna är enligt våra enkätsvar 446 veterinärer, varav 142 med specialistkompetens, samt 236 djursjukskötare och 145 djurvårdare på utökad nivå (nivå 2 och 3).

Hur ser företagets rekryteringsbehov ut de kommande 12 månaderna¹²

KOMMENTAR: Den ökade efterfrågan på både legitimerad och övrig personal är en logisk följd av branschens ständiga utveckling och den ökande efterfrågan på högkvalitativ vård. Ökningen av efterfrågan är som störst på veterinärer och djursjukskötare, vilket signalerar att det är den legitimerade personalen som är svårast att rekrytera. Svensk Djursjukvård drar återigen slutsatsen att utbildningsplatserna till veterinär- och djursjukskötartprogrammen vid SLU är alldeles för få, och behöver fördubblas för att möta branschens efterfrågan och behov.

Fler sällskapsdjur, men likväl veterinärbrist

ÅR 2020 BLEV DJURJUKVÅRDENS patienter fler, i och med att fler arbetade hemifrån och tog tillfället i akt att skaffa husdjur. Beroende på djurslag ökade nyregistreringarna av sällskapsdjur under året med mellan 4-19 procent.

I JORDBRUKSVERKETS hundregister kan man se att antalet registrerade hundar ökade med 14 procent under föregående år. Samtidigt steg rekryteringsbehovet av veterinärer från 365 st till 446 st, bara bland Svensk

Djursjukvårds medlemsföretag. Situationen är ohållbar. Veterinärbristen blir allt mer akut, samtidigt som sällskapsdjuren blir allt fler. Vilken annan tjänstebanssch skulle kunna parera en sådan kraftig ökning från ett år till ett annat utan större tillgång till kvalificerad personal? Ekvationen går helt enkelt inte ihop.

Praktikanter

ANTALET PRAKTIKANTER som togs emot på klinikerna var under 2020 färre än tidigare år. Detta har till stor del sin förklaring i pandemin. Verksamheterna hade hög sjukfrånvaro och svårt att bemanna med ordinarie personal, samtidigt som pandemin satte begränsningar på hur många som fick vistas i samma rum som djurägare på grund av smittskyddsregler m.m.

DÄRFÖR HAR MAN INTE kunnat erbjuda den handledning och tid man vill ge sina praktikanter, och i större utsträckning har man därför valt att avstå. Svensk Djursjukvård har också fått signaler om att man valt att fokusera på att ta emot dem som har närmare till examen.

Försäkringsbolag - diagnoser

De tio vanligaste diagnoser som tre av Sveriges största djurförsäkringsföretag¹³ betalar ut ersättning för*.

- 1 Hälsa
- 2 Kräkning
- 3 Diarré
- 4 Öroninflammation
- 5 Neoplastiska förändringar, huden
- 6 Klåda
- 7 Symtom på anorexi
- 8 Sår i huden
- 9 Kräkning och diarré
- 10 Tumör i juver

*Det finns vård som det inte utbetalas ersättning för.

Sektionen Svensk Djursjukvård

**Ordförande
Johan Wiklund**
Evidensia Djursjukvård AB

**Vice ordförande
Elisabet Ellström**
Din veterinär i Helsingborg AB

Marie Jury
Upplands Väsby
Djursjukhus AB

Mia Runnéus
Evidensia Smådjur AB

Ulrika Rosander
Anicura Djursjukhuset
i Jönköping AB

Karolina Montgomerie
Anicura AB Stockholms
Regiondjursjukhus AB

Flemming Winberg
Evidensia Häst AB

Referenser

- ¹ Siffror från medlemsenkät _____ sid 3
- ² Ibid _____ sid 3
- ³ Jordbruksverket 2021 _____ sid 6
- ⁴ Svar från egen medlemsundersökning gjord i december 2020 _____ sid 6
- ⁵ IFAU, 2021, Svar från egen medlemsundersökning gjord i december 2020 _____ sid 6
- ⁶ Avser de privata företagen inom branschen djursjukvård. Siffror och årtal är de senast publicerade. _____ sid 11
- ⁷ Årets resultat/nettoomsättning. I årets resultat ingår poster som t ex skatt på årets resultat, bokslutsdispositioner och finansiella plus/minus-poster varpå det är normalt med stora fluktuationer. _____ sid 13
- ⁸ Svaren och resultaten som presenteras i den här delen av branschrapporten bygger på, och avser, en egen undersökning bland medlemsföretagen gjord i december 2020, om inte annat anges _____ sid 14
- ⁹ Andelen som svarat 5 eller högre (1-10) på frågan huruvida framtidsutsikterna är goda _____ sid 14
- ¹⁰ Avser Svensk Djursjukvårds medlemsföretag _____ sid 18
- ¹¹ Ekonomistyrningsverket, ESV, 2021 _____ sid 21
- ¹² I diagrammet nedan har vi även uppskattat branschens totala behov, baserat på den totala omsättningen för företagen som besvarat enkäten jämfört med branschens totala omsättning _____ sid 22
- ¹³ Agria och Sveland. (IF och Folksam svarade inte på vår förfrågan) _____ sid 23

Källförteckning

SCB (2021): Statistikdatabasen:

<http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/>

START__NV__NV0109/?rxid=6a5d69cb-3abd-4d95-8f27-27568a0b33c1
- 2021-03-02

UHR (2021), Universitets och högskolerådets antagningsstatistik:

<https://statistik.uhr.se/>

- 2021-03-02

IFAU (2021): Forskning om kvinnor och män på arbetsmarknaden:

<https://www.ifau.se/sv/Press/Forskningssammanfattningar/kvinnor-och-man-pa-arbetsmarknaden/>

- 2021-02-19

Jordbruksverket (2021): Statistik ur Hundregistret:

<https://jordbruksverket.se/e-tjanster-databaser-och-appar/e-tjanster-och-databaser-djur/hundregistret/statistik-ur-hundregistret>

- 2021-03-24

ESV (2021) : Regleringsbrev SLU:

<https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?rbid=21536>

- 2021-03-24

www.grona.org